

Nikola Marković: Suočavamo se sa institucionalnim i opstrukcijama izvršne vlasti

Marković je kazao da će, ukoliko se nastavi trend opstrukcija, biti spreman da zatraži od Vlade da sankcioniše čelnike institucija koje to rade

220 PREGLEDA 3 KOMENTARA

Marković FOTO: BORIS PEJOVIĆ

MINA **AUTOR:** Mina

Kraj ove godine realan je rok do kada bi trebalo da se počnu rješavati najteži slučajevi napada na novinare, ubistvo Duška Jovanovića, prebijanje Tufika Softića i bombaški napad na Vijesti, smatra predsjednik Komisije za praćenje istraga u slučajevima napada na novinare, Nikola Marković.

Na predlog Ministarstva unutrašnjih poslova, Vlada je krajem 2013. godine formirala Komisiju za praćenje istraga u slučajevima napada na novinare, a Marković je rekao da se to tijelo suočava sa institucionalnim ali i opstrukcijama izvršne vlasti.

Marković je kazao da će, ukoliko se nastavi trend opstrukcija, biti spreman da zatraži od Vlade da sankcioniše čelnike institucija koje to rade.

“Mislim da je ova godina realan rok da se najteži slučajevi napada na novinare počnu rasvijetljivati. Ukoliko se to ne desi do kraja 2015. predložiću da se zbog objektivne odgovornosti smijene prvi ljudi policije i tužilaštva. Naravno, bolje za sve bi bilo da smjena ne bude, ali da bude uhapšenih napadača i nalogodavaca”, rekao je Marković agenciji MINA.

On je objasnio da se opstrukcija može podijeliti na opstrukciju izvršne vlasti zbog nedostatka stvarne političke volje da stvori uslove kako bi se rasvijetlili napada na novinare i kaznili oni koji su odgovorni što u većini slučajeva već godinama nema rezultata u tim istragama.

“Sa druge strane imamo institucionalnu opstrukciju gdje vam ne daju pristup stvarnim i relevantnim podacima karikirajući zakonska rešenja koja ih navodno sprečavaju. Kako da vršite kontrolu istraga i pratite istrage ako nemate pristup podacima koji se odnose na istrage”, upitao je on.

Od ANB smo dobili petnaestak irelevantnih dokumenata

Prema riječima Markovića, od Uprave policije Komisija nije dobila ni jedan dokument, ali očekujem da poslije nedavne, nadam se konstruktivne polemike koju smo imali u javnosti, počnu da nam šalju relevantne podatke.

On je naveo da je Komisija od ANB-a dobila petnaestak dokumenata koji su suštinski irelevantni za njen rad.

“Da stvar bude drastičnija, ANB nam nije dostavila ni dokumentaciju o kojoj je javno govorio tadašnji načelnik SDB-a, a sadašnji potpredsjednik Vlade i ministar pravde Duško Marković. Braneci se od krivične prijave koju sam podnio protiv njega a tiče se slučaja Duška Jovanovića, ministar pravde je kazao da je svu dokumentaciju tajne policije na čijem se čelu nalazio o ugroženosti Jovanovića dostavio tadašnjem ministru policije Jovičeviću”, dodao je Marković.

On je naveo da je kao predsjednik Komisije tražio od ANB svu dokumentaciju i da nije dobio ni jedan podatak niti papir o tome.

“Što se tiče tužilaštva, do sada su nam se javila samo tužilaštva iz Nikšića, Bara i Berana i to svi u decembru. Ako je to što smo dobili sva dokumentacija koju nadležni državni organi imaju o napadima na novinare onda nije ni čudo što istrage tapkaju u mjestu i što se ne otkrivaju počinioci i nalogodavci”, kazao je Marković.

Komisiji da se produži mandat

Govoreći o saradnji u Komisije, on je rekao da su radili zajedno u opštem interesu čak i onda kad su imali suprotstavljena mišljenja, navodeći da se radi o ljudima koji dolaze iz različitih profesionalnih struktura i različitih shvatanja po mnogim pitanjima.

“Komisiji prvo treba da se produži mandat i ja vjerujem da oko toga neće biti sporenja. Vjerujemo da to može biti samo od koristi za društvo, tim prije što Komisija ne prouzrokuje troškove u svom radu, jer su svi članovi pristali da volonterski učestvuju u njenom radu. Prioriteti su slučajevi za koje su formirane radne grupe, a to su ubistvo Duška Jovanovića, bombaški napad na Vijesti i napad na Tufika Softića”, ukazao je Marković.

On je rekao da to, naravno, ne znači da ostali slučajevi neće biti u fokusu rada Komisije.

“U tom kontekstu vrlo je važno što Komisija u svom daljem radu za 2015. godinu predviđa i obavljanje nagrada za informacije o napadima na novinare i taj će svoj predlog obnoviti prema Vladi vjerujući da će do raspisivanja nagrada i doći. Više je nego jasno da je javni interes da se ovi slučajevi riješe, da to opterećuje crnogorsko društvo i da ne postoje razlozi niti smetnje da Vlada raspiše nagrade”, dodao je Marković.

Obnoviti nagradu za informacije o ubistvu Duška Jovanovića

On je podsjetio da je još 2004. godine, nakon ubistva Jovanovića, tadašnji ministar policije raspisao u ime Vlade nagradu od milion eura za informacije o likvidaciji urednika Dana.

“Ako je tada postojala potreba za ovakvom nagradom, smatram da nakon deceniju od ovog zločina postoji još veći interes da se ta nagrada obnovi i ubistvo Jovanovića rasvijetli. To je obaveza države. Za ostale slučajeve predložio sam da Vlada sama odredi sumu u skladu sa mogućnostima, ali i značajem potrebe da se rasvijetle napadi na novinare”, kazao je Marković.

On smatra da su to konkretni, poštenu i profesionalni predlozi, navodeći da očekuje da ih u narednoj godini Vlada usvoji.

Marković je kazao da ohrabruje i ogromna podrška koju Komisija dobija sa svih međunarodnih adresa-od Evropske Komisije, Savjeta Evrope, ambasada i delegacija brojnih država. “Još da takvu političku volju osjetimo i kod ovdašnjih vlasti i državnih organa, vjerujem da bi se mnoge slučajeve brzo riješili”.

“Kako god bilo, moramo biti uporni čak i onda kad osjećamo razne vidove opstrukcije, jer kad tad stvari moraju krenuti naprijed. Komisija je sudionik velike međunarodne kampanje zaštite novinara koja se sprovodi u više zemalja pod pokroviteljstvom OEBS-a, a u našoj zemlji trebalo bi da krene početkom naredne godine”, rekao je on.

Istraživanje CEDEM-a pokazalo je da 36,7 odsto novinara očekuju da Komisija ostvari “veoma male” ili “nikakve” rezultate.

“Iz toga se jasno vidi da 63,7 novinara vjeruje u rad Komisije, a to što se plaše da neće biti vidljivih rezultata odraz je nedostatka političke volje i nespremnosti nadležnih da nam omoguće uvid u sve potrebne dokumente. Ako je iko svjestan toga, to su naše kolege koje su najzainteresovanije da se riješe svi napadi na novinare i u tom kontekstu podrška komisiji je ogromna od čitave medijske zajednice”, rekao je Marković.

On je naveo da su kritike primarno upućene nadležnim državnim organima.

Ljude u državnim organima edukovati da bi se oslobodili partijskih stega

Marković je naveo da su u Komisiji svjesni da osvajanje slobode najteže ide u državnim institucijama gdje ljudi treba da shvate da to što se kritikuju potezu političke elite koja se nalazi na odgovornim mjestima, ne znači rušenje države već usvajanje demokratskih standarda neophodnih za izgradnju prosperitetnijeg društva.

“Ljude u državnim organima treba edukovati i biti uporan u svom radu kako se oslobodili partijskih stega i interesa koji su im često važniji od zakonskih i institucionalnih normi. Vjerujem da ćemo i kroz rad ove komisije uspjeti da napravimo značajan iskorak u tom pravcu, a samim tim i rezultati će biti sve vidljiviji. Nećemo imati problem da javnost uvjerimo mnoge koliko je Komisija puno uradila”, kazao je on.

Prema riječima Markovića, Komisija je od svog osnivanja obavila veliki posao, navodeći da u ovoj godini očekuju vidljive rezultate kada su u pitanju kontrole i istraga napada na kolege.

“Sami smo morali da stvorimo standarde rada, evaluacije i indikatora po kojima mjerimo rezultate rada organa koje kontrolišemo i nadziramo jer ovakvo tijelo nikada nije postojalo ne samo u našoj zemlji, već je u trenutku našeg formiranja ovakva komisija postojala samo u Srbiji kada je u pitanju čitav evropski kontinent”, naveo je on.

Marković je ukazao da je zato bilo potrebno stvoriti ne samo tehničke, birokratske uslove, već i one suštinske kako bi Komisija uopšte mogla da djeluje.

“Tu prije svega mislim na obiman posao stvaranja jedinstvene baze podataka o svim napadima na novinare i imovinu medija u Crnoj Gori kao i istragama koje su se po tom pitanju vodile ili vode. Da bi to mogli da učinimo morali smo zbog tajnosti podataka prvo obezbijediti svim članovima zakonski pristup tajnim podacima, ali i stvoriti uslove za skladištenje svih dokumenata koji imaju karakter tajnosti”, rekao je on.

Formiranjem komisije krenulo se sa mrtve tačke

Prema riječima Markovića, druga faza projekta stvaranja jedinstvene baze podataka o novinarima predstavljaće elektronsko arhiviranje, a ne samo fizičko, kako se radi u prvom dijelu tog obimnog posla.

On je podsjetio da su formirane radne grupe koje će se baviti slučajevima ubistva glavnog i odgovornog urednika Dana Duška Jovanovića i napadom na Vijesti i imovinu tog lista.

Marković je dodao i da su Komisija kolektivno ili njeni članovi, imali aktivno učešće u bar dva slučaja napada na novinare - Tufika Softića i Lidije Nikčević.

On smatra da su samo formiranje komisije i njen rad pokrenuli stvari sa mrtve tačke i dali rezultate u pojedinim slučajevima.

“Istina, mi nećemo biti zadovoljni radom nadležnih dok se ne riješe svi slučajevi i trudićemo se kao kontrolni faktor da što snažnije uticemo na njihov rad”, zaključio je Marković.